

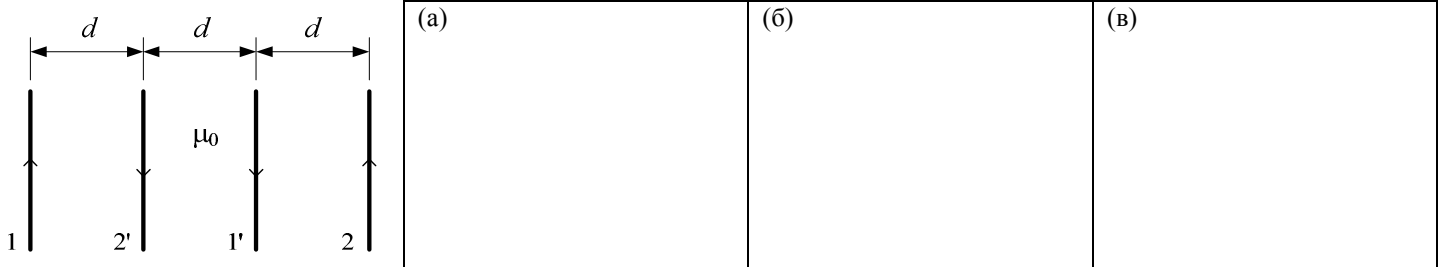
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 120 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Употреба калкулатора није дозвољена. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена.

Попунити податке о кандидату у следећој табели. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

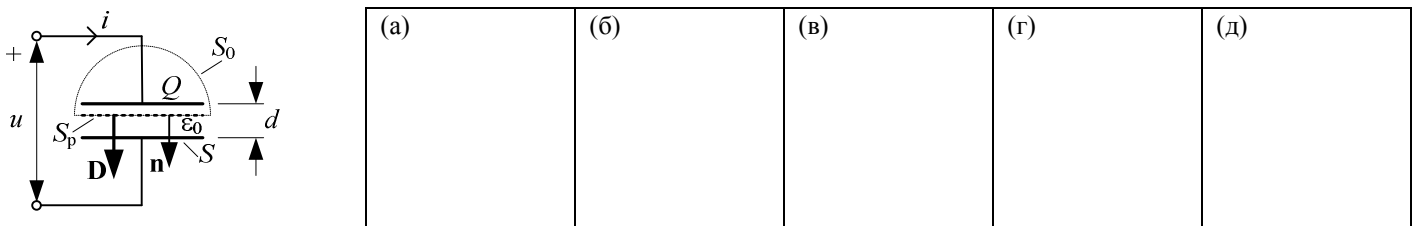
ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ			УСМЕНА ПРОВЕРА	
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име						Да	
П1 П2 П3		/					УКУПНО ИСПИТ				
ПИТАЊА						ЗАДАЦИ				КОНАЧНА ОЦЕНА	
1	2	3	4	5	6	Укупно		1	2	УКУПНО ПОЕНА	

ПИТАЊА

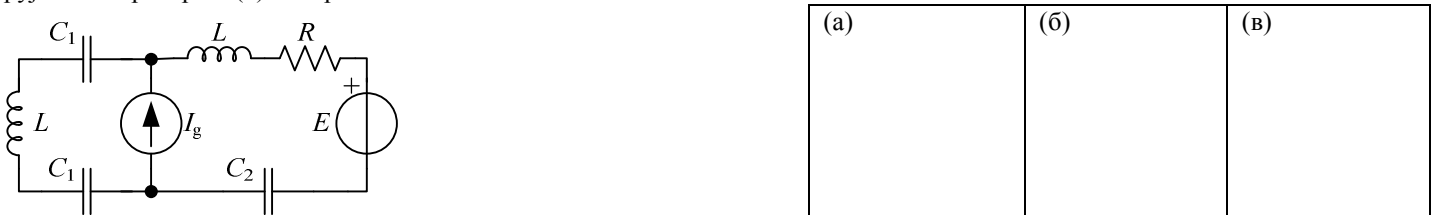
1. На слици су приказана два паралелна, танка, дугачка, копланарна двожицна вода. Водови се налазе у ваздуху. Жице 1 и 1' сачињавају први вод, а жице 2 и 2' други вод. Полупречник свих жица је a , а растојање између суседних жица је $d = 40,5 a$. Одредити изразе за (а) сопствене спољашње подужне индуктивности водова, (б) међусобну подужну индуктивност водова и (в) коефицијент индуктивне спреге.

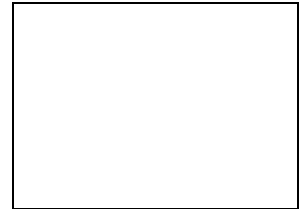
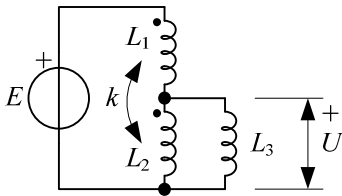
2. Површина електрода ваздушног плочастог кондензатора, приказаног на слици, је S , а растојање између електрода је d . Ивични ефекти су занемарљиви. Напон између електрода кондензатора је $u(t) = U_m \cos \omega t$. Одредити изразе за тренутне вредности (а) оптерећености кондензатора, Q , (б) јачине струје кроз прикључке кондензатора, i , и (в) алгебарског интензитета вектора електричне индукције, $\mathbf{D}$, у кондензатору. (г) Написати једначину континуитета за затворену површ S_0 која обухвата целу горњу электроду и (д) показати да је јачина струје кроз прикључке једнака флуксу вектора $\frac{d\mathbf{D}}{dt}$ кроз површ попречног пресека кондензатора, S_p . (Површ S_p је део површи S_0 .)

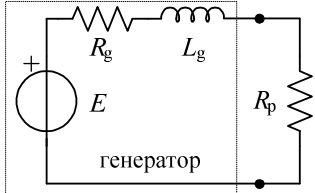
3. У колу на слици успостављен је простопериодичан режим и познато је $\omega = 10^6 \text{ s}^{-1}$, $\underline{E} = j40 \text{ V}$, $\underline{I}_g = (3 + j9) \text{ mA}$, $R = 50 \Omega$, $C_1 = 20 \text{ nF}$, $C_2 = 10 \text{ nF}$ и $L = 100 \mu\text{H}$. Израчунати комплексне снаге: (а) идеалног напонског генератора, (б) идеалног струјног генератора и (в) отпорника R .

4. У колу простопериодичне струје приказаном на слици је $\omega = 10^3 \text{ s}^{-1}$, $E = 1 \text{ kV}$, $L_1 = L_2 = L_3 = 100 \text{ mH}$ и $k = 1$. Израчунати ефективну вредност напона U .

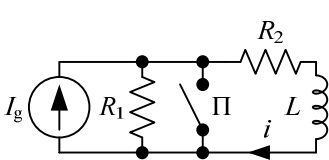

5. У колу простопериодичне струје приказаном на слици познати су $E = 6 \text{ V}$, $R_g = 50 \Omega$, $L_g = \sqrt{3} \text{ mH}$ и кружна учестаност $\omega = 50 \cdot 10^9 \text{ s}^{-1}$. Израчунати (а) расположиву снагу генератора, (б) отпорност пријемника R_p тако да његова средња снага буде максимална и (в) ту максималну снагу.

(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

6. У колу приказаном на слици струја генератора је стална. Познате величине су I_g , $R_1 = R_2 = R$ и L . Прекидач П је најпре отворен и успостављено је прво стационарно стање. Прекидач се затвори у тренутку $t = 0$. (а) Извести диференцијалну једначину за струју калема за $t > 0$. (б) Решити ту једначину. (в) На основу добијеног решења, извести израз за енергију претворену у топлоту у отпорнику R_2 од тренутка затварања прекидача до успостављања другог стационарног стања.

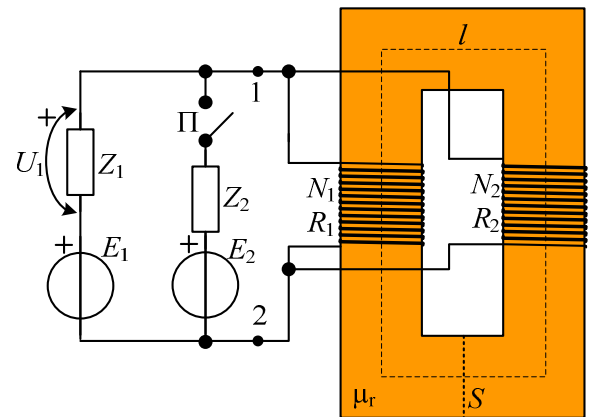

(а)	(б)	(в)
-----	-----	-----

ЗАДАЦИ

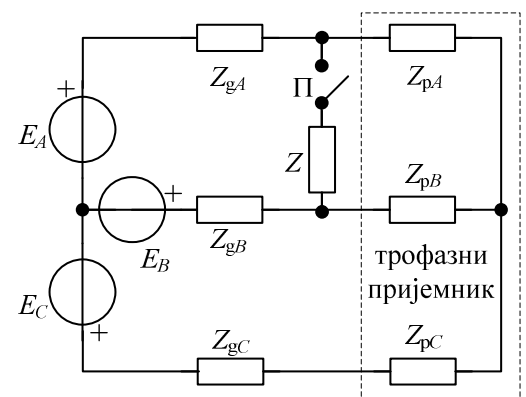
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

Два намотаја са $N_1 = N_2 = 100$ завојака, чије су отпорности $R_1 = R_2 = 30 \Omega$, налазе се на истом језгру од линеарног феромагнетског материјала, релативне пермеабилности $\mu_r = 100$, као на слици. Магнетско расипање у језгру је занемарљиво. Дужина средње линије језгра је $l = 0,4\pi \text{ m}$, а површина попречног пресека је $S = 5 \text{ cm}^2$. Намотаји су везани у коло простопериодичне струје, за које је познато $\omega = 10^4 \text{ s}^{-1}$, $\underline{Z}_1 = (35 - j5) \Omega$, $\underline{E}_1 = 5(3 - j) \text{ V}$ и $\underline{E}_2 = 10(2 + j) \text{ V}$. Прекидач П је затворен. По отварању прекидача, прираштај комплексног напона $\underline{U}_1$ је $\Delta \underline{U}_1 = -(11 + j2) \text{ V}$. (а) Израчунати еквивалентну комплексну импедансу мреже десно од тачака 1 и 2. (б) Израчунати непознату комплексну импедансу $\underline{Z}_2$.

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

У колу са слике електромоторне силе трофазног генератора чине симетричан, директан систем. Познате су комплексне импедансе генератора, $\underline{Z}_{gA} = 50(1 + j) \Omega$, $\underline{Z}_{gB} = 50(1 - j) \Omega$ и $\underline{Z}_{gC} = 50 \Omega$, као и комплексне импедансе трофазног пријемника, $\underline{Z}_{pA} = 50(1 - j) \Omega$, $\underline{Z}_{pB} = 50(1 + j) \Omega$ и $\underline{Z}_{pC} = 50 \Omega$. Затварањем прекидача П у коло се укључује грана са монофазним пријемником непознате комплексне импедансе $\underline{Z}$. При томе је остварено прилагођење по снази ове гране, а средња снага гране је $P_Z = 3(2 - \sqrt{3}) \text{ W}$. Израчунати комплексну снагу трофазног пријемника при отвореном прекидачу П.

Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима.

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 2 ОДРЖАНОГ 2. ЈУЛА 2017. ГОДИНЕ

ПИТАЊА

1. (а) Сопствене спољашње подужне индуктивности су $L'_1 = L'_2 = \frac{\mu_0}{\pi} \ln 81 = 1,6 \ln 3 \mu\text{H/m}$. (б) Међусобна подужна индуктивност је $L'_{12} = L'_{21} = -\frac{\mu_0}{2\pi} \ln 3 = -0,2 \ln 3 \mu\text{H/m}$. (в) Коефицијент спреге је $k = 0,125$. Видети и примере са слика 3.87, 3.88 и 3.93 уџбеника Основи електротехнике, 3. део.

2. (а) Оптерећеност кондензатора је $Q(t) = \frac{\epsilon_0 S}{d} U_m \cos \omega t$. (б) Јачина струје је $i(t) = -\frac{\epsilon_0 S}{d} \omega U_m \sin \omega t$. (в) Алгебарски интензитет вектора $\mathbf{D}$ је $D(t) = \frac{\epsilon_0}{d} U_m \cos \omega t$. (г) Једначина континуитета гласи $-i(t) + \frac{dQ(t)}{dt} = 0$. (д) Алгебарски интензитет вектора $\frac{d\mathbf{D}}{dt}$ (у односу на исти референтни смер као вектора $\mathbf{D}$) је $\frac{dD}{dt} = -\frac{\epsilon_0}{d} \omega U_m \sin \omega t$, а флукс кроз површ S_p је $\frac{dD}{dt} S = -\frac{\epsilon_0 S}{d} \omega U_m \sin \omega t = i(t)$ јер је $S_p = S$.

3. (а) Комплексна снага идеалног напонског генератора је $\underline{S}_E = 32 \text{ VA}$. (б) Комплексна снага идеалног струјног генератора је $\underline{S}_{I_g} = 0$. (в) Комплексна снага отпорника је $\underline{S}_R = 32 \text{ VA}$.

4. Ефективна вредност напона је $U = 500 \text{ V}$.

5. (а) Расположива снага генератора је $\frac{E^2}{4R_g} = 180 \text{ mW}$. (б) Снага пријемника је највећа када је $R_p = |Z_g| = 100 \Omega$. (в) Снага пријемника у случају (б) је $P_p = 120 \text{ mW}$. Видети одељак 4.12.6 уџбеника Основи електротехнике, 4. део.

6. (а) Диференцијална једначина гласи $\frac{di}{dt} + \frac{R_2}{L} i = 0$, уз почетни услов $i(0) = \frac{I_g}{2}$. (б) Решење једначине је $i(t) = \frac{I_g}{2} \exp\left(-\frac{t}{\tau}\right)$, $t > 0$, где је $\tau = \frac{L}{R_2}$. (в) Тренутна снага отпорника је $p_{R_2}(t) = R_2 i^2(t)$, па је енергија претворена у топлоту $A_J = \int_0^{+\infty} p_{R_2}(t) dt = \frac{1}{8} L I_g^2$.

ЗАДАЦИ

1. (а) Еквивалентна комплексна импеданса трансформатора је $Z_{12} = (15 + j5) \Omega$. (б) Тражена комплексна импеданса је $Z_2 = (4 + j8) \Omega$. Видети и задатке 255 и 313 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 4. део.

2. Ефективна вредност електромоторне силе трофазног генератора је $E = 40 \text{ V}$, па је комплексна снага пријемника при отвореном прекидачу $\underline{S}_p = 24 \text{ VA}$. Видети и задатке 287 и 401 из Збирке задатака из Основа електротехнике, 4. део.

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 5. ЈУЛА У 21 ЧАС.
- УВИД У ЗАДАТКЕ У САЛИ 56, САМО ЗА КАНДИДАТЕ КОЈИ НИСУ ПОЗВАНИ НА УСМЕНУ ПРОВЕРУ, ЈЕ 6. ЈУЛА ОД 8:00 ДО 8:30 ЧАСОВА.
- УСМЕНА ПРОВЕРА ПОЧИЊЕ 6. ЈУЛА У 9:00 ЧАСОВА, ПРЕМА РАСПОРЕДУ КОЈИ ЋЕ БИТИ НАКНАДНО ИСТАКНУТ.

Са предмета Основи електротехнике